

Αττική ερυθρόμορφη κύλικα με παράσταση οπλίτη στον πυθμένα (505-500 π.Χ., Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθήνας)

Η Αθήνα προπύργιο της Ευρώπης

A. Κείμενο

Ιερή υποχρέωση και απαράβατος ηθικός νόμος επέβαλλε στους Έλληνες την ταφή των νεκρών από τους πολέμους. Σε περιόδους πολέμου οι Αθηναίοι πραγματοποιούσαν με δημόσια δαπάνη μεγαλοπρεπή τελετή προς τιμήν των νεκρών πολεμιστών. Η τελετή αυτή έκλεινε με την εκφώνηση Ἐπιταφίου λόγου από επιφανή άνδρα που ορίζοταν από την πόλη. Το απόσπασμα που ακολουθεί προέρχεται από τον Ἐπιτάφιο λόγο –που, πιθανόν, συντέθηκε από τον Λυσία– προς τιμήν των νεκρών του Κορινθιακού πολέμου (395-387 π.Χ.), που διεξήγαγαν συνασπισμένοι οι Αθηναίοι, οι Θηβαίοι, οι Αργείοι και οι Κορίνθιοι κατά της Σπάρτης, και τονίζει τη συμβολή της Αθήνας στην απόκρουση του περσικού κινδύνου.

Φύντες καλῶς καὶ φρονοῦντες ὅμοια, πολλὰ μὲν καλὰ καὶ θαυμαστὰ οἱ πρόγονοι τῶν ἐνθάδε κειμένων ἡργάσαντο, ἀείμνηστα δὲ καὶ μεγάλα οἱ ἐξ ἐκείνων γεγονότες τρόπαια διὰ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν κατέλιπον. Μόνοι γὰρ ὑπὲρ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς πολλὰς μυριάδας τῶν βαρβάρων διεκινδύνευσαν. Ὁ γὰρ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς ἐλπίζων καὶ τὴν Εὐρώπην δουλώσεσθαι ἔστειλε πεντήκοντα μυριάδας στρατιάν. Ἡγησάμενοι δέ, εἰ τήνδε τὴν πόλιν ἦ ἐκοῦσαν φίλην ποιήσαιντο ἢ ἄκουσαν καταστρέψαιντο, ὁρδίως τῶν πολλῶν Ἑλλήνων ἄρξειν, ἀπέβησαν εἰς Μαραθῶνα, νομίσαντες οὕτως ἀν ἐρημοτάτους εἶναι συμμάχων τοὺς Ἑλληνας, εἰ ἔτι στασιαζούσης τῆς Ἑλλάδος τὸν κίνδυνον ποιήσαιντο. Ἔτι δ' αὐτοῖς ἐκ τῶν προτέρων ἔργων περὶ τῆς πόλεως τοιαύτη δόξα παρειστήκει, ὡς εἰ μὲν πρότερον ἐπ' ἄλλην πόλιν ἴασιν, ἐκείνοις καὶ Ἀθηναίοις πολεμήσουσι· προθύμως γὰρ τοῖς ἀδικουμένοις ἥξουσι βοηθήσοντες.

Λυσίας, Ἐπιτάφιος τοῖς Κορινθίων βοηθοῖς 20-22 (διασκευή)

Γλωσσικά σχόλια

φύντες (μτχ. αορ. β' ρ. φύομαι) καλῶς καὶ φρονοῦντες
(μτχ. ενεστ. ρ. φρονέω, φρονῶ) δημοια
οἱ ἐνθάδε κείμενοι
οἱ ἔξ ἐκείνων γεγονότες (μτχ. παραχ. ρ. γίγνομαι)
τὸ τρόπαιον
κατέλιπον (γ' πληθ. οριστ. αορ. β' ρ. καταλείπω)
δουλόομαι, δουλοῦμαι (μέση διάθεση)
ἡ μυριάς, τῆς μυριάδος

ἡγησάμενοι (ενν. οἱ Πέρσαι)
εἰ ἑκοῦσαν φίλην ποιήσαιντο (ευκτ. αορ. ρ. ποιέομαι,
ποιοῦμαι)
ἢ (εἰ) ἀκουσίως καταστρέψαιντο (ευκτ. αορ. ρ.
καταστρέφομαι)
δραδίως
ἀπέβησαν (οριστ. αορ. β' ρ. ἀποβαίνω)
νομίσαντες ἐρημοτάτους ἀν εἶναι τοὺς Ἕλληνας

ἔτι στασιαζούσῃς τῆς Ἑλλάδος

ποιοῦμαι τὸν κίνδυνον
αὐτοῖς τοιαύτη δόξα παρειστήκει (οριστ. υπερσ. ρ.
παρίσταμαι)
εἰ ἐπ' ἄλλην πόλιν ἵασιν (γ' πληθ. οριστ. ενεστ. ρ. εἶμι)
ῆξουσι (ρ. ἥκω) βοηθήσοντες (ενν. οἱ Ἀθηναῖοι)

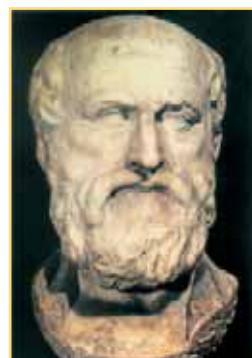
επειδή ήταν καλοί (ευγενείς) εκ φύσεως και είχαν κοινές
αντιλήψεις
οι νεκροί που κείτονται (πβ. ν.ε.: κείμενο, πρόσκειμαι) εδώ
οι απόγονοι εκείνων (πβ. ν.ε.: γεγονός, γόνος, γονέας)
το μνημείο νίκης (πβ. ν.ε.: τροπαιούχος, τροπή, εντροπία)
άφησαν πίσω, κληροδότησαν (πβ. ν.ε.: κατάλοιπο)
υποδουλώνω (πβ. ν.ε.: δουλοπρεπής, εθελοδουλία)
πλήθος αποτελούμενο από 10.000 μέλη (πβ. ν.ε.: εκα-
τομμύριο)
επειδή θεώρησαν / πίστεψαν
εάν έκαναν φίλη με τη θέλησή της (πβ. ν.ε.: εκούσιος)

ή εάν την υπέτασσαν παρά τη θέλησή της (πβ. ν.ε.: α-
κούσιος)
εύκολα (πβ. ν.ε.: ραδιουργώ, ραδιούργος, ραστώνη)
αποβιβάστηκαν, έκαναν απόβαση
επειδή πίστεψαν ότι οι Έλληνες θα ήταν εντελώς αβοή-
θητοί
ενώ ακόμα οι Έλληνες θα διαφωνούσαν (πβ. ν.ε.: στα-
σιαστής)
(εδώ) αποτολμώ την επίθεση
τέτοια εντύπωση είχαν σχηματίσει (πβ. ν.ε.: παράστα-
ση, παραστατικός)
εάν έκαναν επίθεση σε άλλη πόλη
θα έρχονταν για να βοηθήσουν

Ερμηνευτικά σχόλια

τρόπαια: Η λέξη τρόπαιον ή τροπαῖον δηλώνει μνημείο νί-
κης που ανεγειρόταν στο πεδίο της μάχης στο σημείο όπου ο
εχθρός τρεπόταν σε φυγή. Σε περιπτώσεις που και οι δύο αντίπαλοι διεκδικούσαν για τον
εαυτό τους τη νικηφόρα έκβαση της μάχης στήνονταν τρόπαια και από τις δύο αντιμαχό-
μενες πλευρές. Τα τρόπαια αποτελούνταν συνήθως από τα όπλα, τις ασπίδες, τα κράνη
και άλλα αντικείμενα που εγκατέλειπαν οι ηττημένοι στο πεδίο της μάχης. Συχνά αφιε-
ρώνονταν με επιγραφή σε κάποια θεότητα και γι' αυτόν τον λόγο θεωρούνταν ιερά και α-
παραβίαστα.

ἀπέβησαν εἰς Μαραθώνα: Ο ρήτορας αναφέρεται στη γνωστή εκστρατεία του Δαρεί-
ου εναντίον της Ελλάδας και στη μάχη του Μαραθώνα που διεξήχθη το 490 π.Χ.

Ρωμαϊκό αντίγραφο
προτομής του Λουσία
(4ος αι. π.Χ., Εθνικό
Αρχαιολογικό Μουσείο
Νεαπόλεως της Ιταλίας)

Ερωτήσεις

- Ποιες προϋποθέσεις συντέλεσαν ώστε οι πρόγονοι και οι πατέρες των νεκρών να κληροδοτήσουν στις επόμενες γενιές πράξεις θαυμαστές και αείμνηστες;
- Με ποιο σχέδιο επιτέθηκαν οι Πέρσες στην Ελλάδα;
- Γιατί η Αθήνα θεωρήθηκε από τους Πέρσες πόλη-κλειδί για τα σχέδιά τους στην Ευρώπη, σύμφωνα με το κείμενο;
- Λαμβάνοντας υπόψη όσα εκθέτει ο Πολύβιος στο κείμενο της Ενότητας 3 για το καθήκον του ιστορικού, να εξετάσετε κατά πόσο ο συντάκτης του κειμένου σας υπέπεσε στο σφάλμα που επισημαίνει ο Πολύβιος. Να λάβετε υπόψη στις παρατηρήσεις σας τον σκοπό που υπηρετούσε το κείμενο που μελετήσατε.
- Να αναζητήσετε ιστορικά γεγονότα από την αρχαία, τη βυζαντινή και τη σύγχρονη ελληνική ιστορία για τα οποία θα μπορούσε να υποστηρίξει κανείς ότι η αντίσταση που πρόβαλαν οι Έλληνες σε εισβολείς λειτούργησε ευεργετικά για την άμυνα της Ευρώπης.

Η Αθηνά Πρόμαχος (χάλκινο αναθηματικό αγαλμάτιο, 480-470 π.Χ., Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνας)

B1. Λεξιλογικός Πίνακας

φρονέω, φρονῶ [= σκέψτομαι, είμαι συνετός, σκοπεύω να...]

< ουσ. φρήν, φρενός

[στο κείμενο συναντήσατε τον τύπο: φρονοῦντες]

Αρχαία Ελληνική ————— **Αρχαία / Νέα Ελληνική** ————— **Νέα Ελληνική**

	<p>φρενῶ [= συνετίζω] φρενιτιῶ φρενιτιώδης τὸ φρόντισμα</p>	<p>αἱ φρένες (πληθ.) φρόνιμος ἡ φροντίς (-ίδα) φροντίζω φρονῶ ἡ φρενῖτις (-ιδα) [= η παραφροσύνη] τὸ φροντιστήριον (-ο) ἡ φρόνησις (-η) τὸ φρόνημα φρονηματίζω</p>	<p>φρόνιμα (επίρρ.) φρονιμάδα φρονιμίτης</p>
Ομόροιξα σύνθετα	<p>ἡ εὐφρόνη [= η νύχτα] τὸ σωφρόνισμα φρενόπληρτος [= παράφρων]</p>	<p>φρενήρης φρενοβλαβής ἀλλόφρων ἄφρων εὐφραίνω ἔχεφρων διμόφρων μεγαλόφρων μετριόφρων παράφρων περιφρονῶ ἡ περιφρόνησις (-η) ὁ σώφρων ὁ σωφρονισμός ἡ σωφροσύνη ὑψηλόφρων φιλόφρων ἡ φιλοφρόνησις (-η)</p>	<p>αβροφροσύνη [= ευγενική συμπεριφορά] γενναιοφροσύνη εθνικόφρων νομιμόφρων φρενοκομείο φρενοπαθής</p>

Ασκήσεις

- Να γράψετε μία πρόταση στη ν.ε. με καθεμιά από τις λέξεις: αβροφροσύνη, γενναιοφρων, φιλοφρόνηση, φρόνηση.
- Να γράψετε νοηματικώς αποδεκτές φράσεις συνδυάζοντας λέξεις από τις δύο στήλες:

A'	B'
σωφρονιστικός	φιλοφρονήσεις
φρενήρης	ίδρυμα
ανταλλάσσω	υψηλό
φρόνημα	πορεία

3. Να βρείτε από τα απλά ομόρριζα του Λεξιλογικού Πίνακα λέξεις της α.ε. συνώνυμες των παρακάτω:

συμβουλεύω _____ ηθικό _____
συνετός, λογικός _____ πιστεύω _____
μεριμνώ, προσέχω _____ σύνεση _____

B2. Ετυμολογικά

Επαναληπτικές ασκήσεις

1. Να αναλύσετε τις παρακάτω λέξεις στα συνθετικά τους μέρη και να χαρακτηρίσετε το α' συνθετικό τους σύμφωνα με το παράδειγμα:

σύνθετη λέξη	α' συνθετικό	το α' συνθετικό είναι
εῦφρων	εῦ	άκλιτη λέξη, επίφρονα
έχέφρων		
μετριόφρων		
φρενοβλαβής		
φρενόπληκτος		
παράφρων		
ήψηλόφρων		

2. Να σχηματίσετε παρασύνθετα ρήματα από τα σύνθετα επίθετα του Λεξιλογικού Πίνακα που δίνονται σύμφωνα με το παράδειγμα:

σύνθετο επίθετο	παρασύνθετα ρήματα
σώφρων	σωφρονέω, σωφρονῶ
ἀλλόφρων	
δύμόφρων	
μετριόφρων	
ήψηλόφρων	
μεγαλόφρων	

3. Να βρείτε με τη βοήθεια των λεξικών σας την κυριολεκτική και τη μεταφορική σημασία των παρακάτω λέξεων της α.ε.: λευκός, πικρός, τρόπαιον.

Γ1. Γραμματική

1. Ευκτική μέσης φωνής βαρύτονων ρημάτων

Οι τύποι ποιήσαιντο και καταστρέψαιντο του κειμένου της Ενότητας είναι τύποι ευκτικής μέσης φωνής.

Όπως και στην ενεργητική φωνή, θεματικά φωνήντα της ευκτικής είναι το -οι- για τον ενεστώτα και τον μέλλοντα και το -αι- για τον αόριστο.

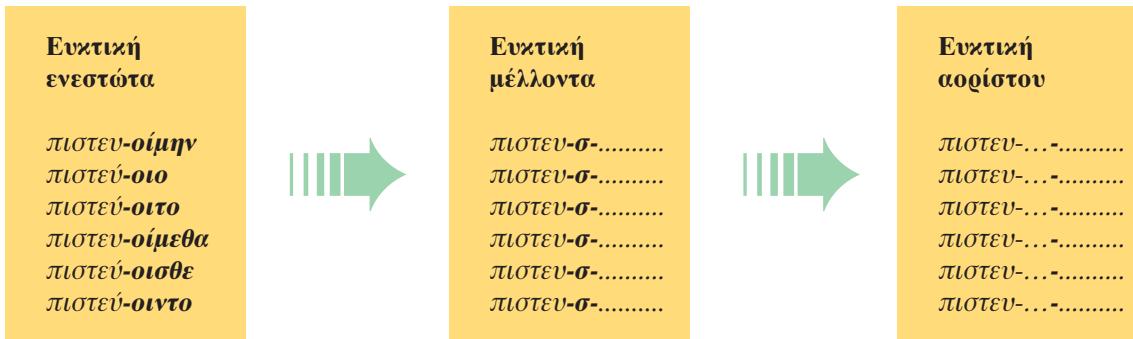
α. Σχηματισμός και κλίση ευκτικής ενεστώτα, μέλλοντα και αορίστου μέσης φωνής

Στον αριστερό πίνακα του σχήματος δίνεται η κλίση της ευκτικής ενεστώτα μέσης φωνής.

Ο μέλλοντας έχει ακριβώς τις ίδιες καταλήξεις με τον ενεστώτα (με την προσθήκη του χαρακτηριστικού -σ- πριν από τις καταλήξεις).

Ο αορίστος διαφοροποιείται από τον μέλλοντα ως προς τη χαρακτηριστική δίφθογγο, που είναι -ai- αντί για -oi-.

❖ **Να συμπληρώσετε και να τονίσετε τους τύπους που λείπουν από τους πίνακες:**

Παρατηρήσεις 1. Η ευκτική, όπως και η υποτακτική, αορίστου δεν παίρνει αυξήση (είτε χρονική είτε συλλαβική).

2. Για τον σχηματισμό και την κλίση της ευκτικής μέλλοντα και αορίστου μέσης φωνής των αφωνόληχτων ρημάτων χρησιμοποιούμε τις ίδιες καταλήξεις με τα φωνηντόληχτα ρήματα, αλλά το θέμα των ρημάτων αυτών μεταβάλλεται, όπως και στην οριστική των ίδιων χρόνων.

π.χ. φυλάττομαι → φυλαξίμην - φυλαξίμην, τρίβομαι → τριψίμην - τριψίμην, ψεύδομαι → ψευσίμην - ψευσίμην.

β. Σχηματισμός και κλίση ευκτικής παρακειμένου μέσης φωνής

Η ευκτική του παρακειμένου στη μέση φωνή σχηματίζεται περιφραστικά από τη μετοχή παρακειμένου μέσης φωνής του ρήματος και την ευκτική ενεστώτα του ρ. εἰμί.

❖ **Να συμπληρώσετε τον πίνακα που ακολουθεί:**

Κλίση ευκτικής παρακειμένου μ.φ.

λελυμένος, λελυμένη, λελυμένον	_____	λελυμένοι, λελυμέναι, λελυμένα	_____
» » »	_____	» » »	_____
» » »	_____	» » »	_____

2. Ευκτική μέλλοντα ρ. εἰμί

Όπως διδαχθήκατε στην προηγούμενη τάξη, η οριστική μέλλοντα του ρ. εἰμί είναι ἔσομαι και κλίνεται όπως η οριστική μέλλοντα μέσης φωνής των αφωνόληχτων ρημάτων (πλην του γ' εν. ἔσται). Κατά ανάλογο τρόπο σχηματίζεται και κλίνεται η ευκτική μέλλοντα του ρήματος αυτού.

❖ **Να συμπληρώσετε τον πίνακα που ακολουθεί:**

α' εν. ἔσοιμην	α' πληθ. _____
β' εν. _____	β' πληθ. _____
γ' εν. _____	γ' πληθ. _____

Γ2. Σύνταξη

Ομοιόπτωτοι ονοματικοί προσδιορισμοί

Οι ομοιόπτωτοι ονοματικοί προσδιορισμοί προσδιορίζουν ονοματικούς όρους σε μια επανέμενη πρόταση συμφωνώντας με αυτούς στο γένος, στον αριθμό και στην πτώση.

επιθετικός	<ul style="list-style-type: none">✓ Προσδίδει μια μόνιμη ιδιότητα στον όρο τον οποίο προσδιορίζει.✓ Συνήθως είναι έναρθρος. Καταχρηστικά λογίζεται ως επιθετικός προσδιορισμός οτιδήποτε βρίσκεται ανάμεσα σε ένα άρθρο και το ουσιαστικό που αυτό συνοδεύει, π.χ. <u>οι κάτω</u> θεοί.✓ Ως επιθετικοί προσδιορισμοί χρησιμοποιούνται: επίθετα, επιθετικές μετοχές, αντωνυμίες και αριθμητικά. π.χ. <i>Είχον δὲ πάντες κράνη χαλκᾶ καὶ χιτῶνας φοινικοῦς</i> (= κατακόκκινους). (επίθετα) Λύσανδρος <i>τὰ ὑπάρχοντα χρήματα Κύρῳ ἀπέδωκεν.</i> (επιθετική μετοχή) <i>Ἡ δὲ ἄλλη φάλαγξ ἐν τῷ δεξιῷ ἦν.</i> (αντωνυμία) <i>Ο Ἀσωπὸς δύο μὲν παιδαῖς εἶχεν, εἴκοσι δὲ θυγατέρας.</i> (αριθμητικά) <i>Ο ἐνθάδε σύλλογος ἀρχὴ γενήσεται τοῖς Ἐλλησιν τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίας.</i> (επίρρημα και εμπρόθετη φράση που περιέχονται μεταξύ άρθρου και ουσιαστικού)
κατηγορηματικός	<ul style="list-style-type: none">✓ Προσδίδει μια παροδική ιδιότητα στον όρο τον οποίο προσδιορίζει.✓ Δεν έχει άρθρο, ενώ το ουσιαστικό που προσδιορίζεται από αυτόν συνήθως έχει (π.χ. <i>Τέμνω τὸ δένδρον τῷ πελέκει δξεῖ</i>).✓ Τα επίθετα πᾶς, ἄπας, δλος, ἀκρος, μέσος, ἔσχατος, μόνος και οι αντωνυμίες αὐτός και ἔκαστος, όταν δε συνοδεύονται από άρθρο, λειτουργούν ως κατηγορηματικοί προσδιορισμοί (Αν συνοδεύονται από άρθρο, εκλαμβάνονται ως επιθετικοί προσδιορισμοί). π.χ. <i>Ἡ τῶν ἡγεμόνων ἀδικία δληγῇ τὴν πόλιν βλάπτει.</i>
παράθεση	<ul style="list-style-type: none">✓ Προσδίδει ένα ήδη γνωστό κύριο γνώρισμα στον όρο (συνήθως ουσιαστικό) τον οποίο προσδιορίζει.✓ Βρίσκεται συνήθως μετά τον όρο τον οποίο προσδιορίζει.✓ Συνήθως είναι ουσιαστικό. Σπανιότερα ουσιαστικοποιημένο επίθετο, επιθετική μετοχή ή αναφορική πρόταση. π.χ. <i>Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, τῆς θυγατρός, λαμπρὸν ἴερὸν ἐν Ἐλευσῖνι ἦν.</i>
επεξήγηση	<ul style="list-style-type: none">✓ Διασαφηνίζει τη σημασία του όρου (συνήθως ουσιαστικού) τον οποίο προσδιορίζει.✓ Βρίσκεται συνήθως μετά τον όρο τον οποίο προσδιορίζει.✓ Συνήθως είναι ουσιαστικό. Σπανιότερα αντωνυμία ή και δευτερεύουσα πρόταση. π.χ. <i>Μεγίστου κακοῦ ἀπηλλάγησαν, πονηρίας.</i>

Ασκήσεις

1. α. Να κλίνετε την ευκτική μέλλοντα και αορίστου των ρημάτων *δέχομαι, ἀπτομαι, ψεύδομαι, λούομαι.* β. Να κλίνετε την ευκτική παρακειμένου των ρημάτων *βουλεύομαι, κρύπτομαι.*
2. Να μεταφέρετε τους τύπους ευκτικής που σας δίνονται στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού και να δηλώσετε τον χρόνο στον οποίο βρίσκεται ο κάθε τύπος:

παιδευσαίμεθα		καταψηφίσαισθε	
στρατοπεδεύσοιντο		κεχαρισμένον εἴη	
καταγεγραμμένοι εἴητε		πυνθανοίμην	
τρέφοιο		μετασκευασμένην	
δεδιωγμένοι εἰεν		νομίσαιτο	

3. Να βρείτε τους τύπους υποτακτικής και ευκτικής μέσης φωνής που υπάρχουν στο κείμενο που ακολουθεί και να τους μεταφέρετε στο ίδιο πρόσωπο των άλλων χρόνων:

Βασιλεὺς μέντοι τὰς σπονδὰς λέλικε καὶ φυλάττεται ἡμᾶς ὡς πολεμίους. Φυλαξώμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς τοὺς βαρβάρους. Οὕτω εἰς τὸ ἔξῆς πορευούμεθα διὰ πολεμίας τῆς χώρας, ἀλλ᾽ ἀσφαλεῖς ἐσόμεθα καὶ διαπραξόμεθα (= θα κατορθώσουμε) εἰς Ἑλλάδα ἐλθεῖν. Εἰ δὲ καθ' ἡμέραν πορευούμεθα πλεῖον (= περισσότερο), ἀπαλλαξαίμεθα ἀν πολὺ τοῦ στρατεύματος.

4. Να γράψετε στη στήλη Β' το α' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα του ρήματος από το οποίο προέρχονται οι τύποι ευκτικής που δίνονται στη στήλη Α':

A'	B'
συνηθροισμένοι εἰεν	
πολιτευσαίμην	
τρίψοισθε	
ταράσσοιτο	
ἀναπεπανμένοι εἴημεν	
ἐγκαλύψαιο	

5. Να βρείτε και να χαρακτηρίσετε τους ομοιόπτωτους ονοματικούς προσδιορισμούς στις παρακάτω προτάσεις:

- α. Ἀείμινηστα καὶ μεγάλα οἱ ἔξ ἐκείνων γεγονότες τρόπαια διὰ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν κατέλιπον.
- β. Μόνοι ὑπὲρ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς πολλὰς μυριάδας τῶν βαρβάρων διεκινδύνευσαν.
- γ. Ἐτι δ' αὐτοῖς ἐκ τῶν προτέρων ἔργων περὶ τῆς πόλεως τοιαύτη δόξα παρειστήκει.

6. Να βρείτε και να χαρακτηρίσετε τους ομοιόπτωτους ονοματικούς προσδιορισμούς στις παρακάτω προτάσεις:

- α. Καλῶς σὺ ἀν ἐρήμης γῆς ἄρχοις μόνος.
- β. Παρ' Ὁμήρῳ θαυμάζομεν τοὺς ἥρωας, Ὄδυσσέα καὶ Ἀχιλλέα.
- γ. Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ἔχει γραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ τῶν Ἀθηναίων.
- δ. Ἀλλων μὲν γὰρ ἄλλαι χῶραι καρπῶν τε καὶ τόκων εὔφοροι εἰσιν.
- ε. Ὅθεν καὶ ἔχήλουν πολλοὶ ἄνδρες ἀγαθοὶ γίγνεσθαι κατὰ πόλεμον.
- στ. Κλεόκριτος, ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, κατασιωπησάμενος (= αφού επέβαλε σιωπή) ἔλεξεν.

**Τὰ ἀμαρτήματά σου πειρῶ μὴ λόγοις ἐπικαλύπτειν,
ἀλλὰ θεραπεύειν ἐλέγχοις.**

Στοβαῖος, Ἀνθολόγιον 3.13.53

Να προσπαθείς όχι να συγκαλύπτεις τα σφάλματά σου με λόγια
αλλά να τα διορθώνεις με έλεγχο.

